

ρονομίας των, διά τινος επιφωνήματος αὐτῶν νὰ κάμωσι τὴν ἐξομολόγησιν των πρὸ τῶν ἀνθρώπων;

Ἐπὶ τοῦ ἀγόνου ἡμῶν ἐδάφους τὸ ἀνέκδοτον δὲν ἀφθονεῖ· ἐν τούτοις θὰ τὸ ἀναζητῶ καὶ θὰ τὸ συλλέγω μεθ' ὅσας ἐπιθυμίας ἐπιζητεῖται τὸ σπάνιον· ἂν δὲν δύναμαι νὰ

προσφέρω ἀνθοδέσμας ἐξ αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀναγνώστας μου, θὰ προσφέρω ἐνίοτε μεμονωμένον τι ἀνθός, μαρτυροῦν ἐκφανῶς τὴν κοινωνικὴν κλιματολογίαν τῆς πατρίδος ἡμῶν· οὕτω δὲ ἴσως γίνεται καὶ ὀλίγον ἀνθηρὸν τὸ ὕφος μου.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Π. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ.

1. ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΚΑΣΤΟΡΧΗΣ. Ἐξ ἀθηναϊκῆς φωτογραφίας (ἐν σελ. 225).

2. Ο ΠΑΥΣΙΑΣ ΚΑΙ Η ΓΑΥΚΕΡΑ. Κατὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ Ε. Στοιφή (ἐν σελ. 229). Ἐκ τοῦ χαριστάτου τούτου εἰδυλλίου τῆς ἀρχαιότητος, τοῦ ἔρωτος μεταξὺ τοῦ ἐν Σικυῶνι ζωγράφου Παυσίου καὶ τῆς ἀνθοπόλιδος Γλυκέρας, ὁ μέγας γερμανὸς ποιητὴς Γκαίτε ἔλαβεν ἀφορμὴν καὶ ἐποίησε τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο διαλογικὸν ἐλεγεῖον, ἐν ᾧ ἐκδέτεται τοὺς πρώτους τοῦ ἔρωτος πρὸς τὴν Χριστιανὴν Βουλπίου, τὴν γενομένην κατόπιν καὶ σύζυγόν του. Αὕτη κατήγετο ἐκ πενήτων γονέων καὶ ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ἦτο ἠναγκασμένη νὰ κατασκευάζῃ τεχνητὰ ἀνθὴ πρὸς ἀπόκτησιν τῶν πρὸς διατροφὴν ἀναγκαίων. Τότε δὲ ἐγνώρισεν αὐτὴν καὶ ὁ ποιητὴς καὶ πολλάκις καὶ ἐπὶ μακρὸν συνδιελέγετο πρὸς αὐτὴν ἐργαζομένην καὶ πλέκουσαν ἀνθὴ, εἰς μίαν δὲ τοιαύτην περίστασιν λέγει πού ἐν τοῖς στίχοις του: „ἐὰν εἶχον τὴν τέχνην τοῦ Παυσίου, θὰ εἰργαζόμην ἀπὸ πρωῒας μέχρι ἐσπέρας ὅπως ἀπομιμηθῶ τὸν στέφανόν σου“.

Ὁ Γκαίτε δὲν ἦτο ζωγράφος διὰ ν' ἀντιγράψῃ διὰ τοῦ χρωστήρος καὶ ν' ἀπαθανάτισῃ τὸν στέφανον τῆς ἐρωμένης του, ἀλλ' ἦτο ποιητὴς καὶ διὰ τῶν ἀθανάτων στίχων του περιέβαλε τὰ ἀνθὴ τῆς δι' ἀπλέτου φωτός.

Περὶ δὲ τοῦ ζωγράφου Παυσίου οὐδὲν ἄλλο γνωρίζομεν, παρὰ μόνον τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔρωτός του. Τὸ ἀντικείμενον αὐτοῦ ὠνομάζετο Γλυκέρα, τῆς ὁποίας τὰ ἀνθὴ καὶ τοὺς στεφάνους ἐζωγράφιζεν, ἐζωγράφησε δὲ καὶ αὐτὴν ἅπασι ἀσχολουμένην εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐργασίας, ὡς τὴν παριστάνει καὶ ἡ ἡμετέρα εἰκὼν. Ἡ εἰκὼν ἐκεῖνη τοῦ ἑλλήνος ζωγράφου περιποίησε μεγάλην δόξαν εἰς τὴν τέχνην του, διότι ἡ ἐρῶσα καρδία του εἶχεν ὀδηγήσει τὸν χρωστήρα καὶ εἶχε καταστήσει τὸ ἔργον τελειότατον. Ἡ δὲ φήμη τῆς εἰκόνος ἦτο τόσο μεγάλη, ὥστε ὅτε μετὰ δύο αἰῶνας ὁ Ῥωμαῖος Λούκουλλος ἦλθεν εἰς Ἀθήνας ἠγόρασεν ἐν ἀντίγραφον αὐτῆς ἀντὶ δύο ὁλοκλήρων ταλάντων.

3. ΟΙ ΚΗΠΟΙ ΤΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ, 4. Ο ΕΞΩΣΤΗΣ ΔΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΤΟΥ Α'. ΕΝ ΑΥΤΟΙΣ (σελ. 233 καὶ 236). Ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τῆς „Κλειῶς“ (1885) εἶχομεν παραθέσει μίαν εἰκόνα τῶν παναρχαίων τούτων ἰσπανικῶν ἀνακτόρων, παριστῶσαν ἐν μέρος τῆς Ἀλχάμβρας. Οἱ Ἰσπανοί, καὶ πρὸ πάντων οἱ Ἀνδαλουσιανοὶ εἶνε ὑπερήφανοι ἐπὶ τῷ ἀρχιτεκτονικῷ τούτῳ μεγαλουργήματι, ὅπερ εἶνε στενωτάτα συνδεδεμένον πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς χώρας των, ἀπὸ τῶν χρόνων ἀκόμῃ τῆς δυναστείας τῶν Μαύρων. Οἱ κυριώτεροι

ἀντιπρόσωποι τοῦ χαρακτῆρος τῶν λαῶν τῆς Ἰβηρικῆς χερσονήσου εἶνε οἱ Καστιλιανοὶ καὶ οἱ Ἀνδαλουσιανοί. Οἱ πρῶτοι εἶνε ἀσχημοὶ καὶ δυσκίνητοι, ὀστεώδεις τὸ σῶμα, σοβαροὶ τὸν χαρακτῆρα καὶ ἀπότομοι. Κατάγονται ἐκ τῶν παρμενικῶν λαῶν τῶν βορειανατολικῶν ὀρέων, οἱ ὅποιοι εἶχον βυθισθῇ εἰς τὴν βαρβαρότητα, ὅτε οἱ Ἀραβες εἰσέβαλον εἰς τὴν χώραν καὶ κατέστησαν αὐτὴν ἐστὶν τοῦ πολιτισμοῦ των. Οἱ Ἀνδαλουσιανοί, εἰς ὧν τὰς φλέβας καὶ τὴν σήμερον ἀκόμῃ ῥέει ἀραβικὸν αἷμα, εἶνε τὰ μᾶλλον προσφιλεῖ καὶ χαϊδευμένα τέκνα τοῦ ἰσπανικοῦ λαοῦ. Ἐχουσι ῥαδινὸν ἀνάστημα καὶ εὐλύγιστον σῶμα, λεπτοφυεῖς κεφαλὰς, ἀκτινοβόλους ὀφθαλμούς, μελαψὴν χροιάν, χάριν εἰς τὰς κινήσεις των συνδεομένην πρὸς τὴν αἰκινησίαν τοῦ πνεύματος. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ βίος των, ἐν ταῖς πόλεσιν, ὅπου ἐπὶ πολλὰς ἔμεινον ἑκατονταετηρίδας οἱ Ἀραβες, παρουσιάζεται ἡμῖν ζωγραφικώτατος, εὐθυμὸς καὶ εὐάρεστος. Ἀλλ' οὐδαμῶς λαμβάνομεν τόσῃν ζωηρὰν ἐντύπωσιν περὶ τοῦ ἄλλοτε ἐνταῦθα ἀναπτυχθέντος ἀραβικοῦ πολιτισμοῦ καὶ μεγαλείου, ὅσον ἐν Ἀλκαζάρ, ἐν τοῖς μεγαλοπρεπέσι θαλάμοις καὶ τοῖς μυθώδῃ γοητείαν ἀποπνέουσι κήποις του. Τὸ μεθυστικὸν κάλλος τῶν χώρων τούτων ἐξασκεῖ μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν γυναικῶν τῆς Σεβίλλης. Νομίζει τις ἐν αὐτοῖς ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὸν παράδεισον. Τὸ βλέμμα καταδέλγεται ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα ἐπικρατούσης λαμπρότητος καὶ πολυτελείας. Χαρίεσσαί εἰκόνες τῆς εὐτυχίας, τῆς ἐπιγείου μακαριότητος, τῶν ἡδονῶν καὶ τοῦ ἔρωτος, ἀφυπνοῦσι καὶ γαργαλίζουσι τὴν φαντασίαν μας ὑπὸ τὰ πυκνὰ ἄλση τῶν μύρτων καὶ τῶν παναρχαίων δαφνῶν, παρὰ τὰ εὐώδη ῥόδα καὶ τὸ φλοισβίζον ὕδωρ τῶν μαρμαρίνων ἀναβρυτηρίων. Παρόμοιαι δὲ εἰκόνες κατακηλοῦσι τὴν φαντασίαν μας ἐν μέσῳ τῶν αἰθουσῶν τοῦ μεγάρου, ἐστολισμένων δι' ἀπαστραπτόντων μωσαϊκῶν, διὰ λευκῶν καὶ ῥαδινῶν κιόνων, ἐπιχρύσων καὶ ὑψηλῶν θόλων. Ἐδῶ εὐρίσκεται συνηνωμένον ἐν τῇ πραγματικότητι πᾶν ὅ,τι ὄνειροπολεῖ ἡ Ἀνδαλουσιανὴ πρὸς ἐξωραϊσμὸν τοῦ βίου, συνηνωμένον ἀφ' ἧς ἐποχῆς οἱ Σουλτάνοι εἶχον τὴν αὐλὴν των ἐν Ἀλκαζάρ καὶ διεδέχθησαν αὐτοὺς μετέπειτα οἱ βασιλεῖς τῆς Καστίλλας. Πόσον πεζὸς εἶνε ὁ βίος ἐξῴθεν τῶν τοίχων τούτων, μακρὰν τοῦ μυθικοῦ τούτου κόσμου τοῦ πλούτου, τῆς ὠραιότητος καὶ τῆς μαγείας, τὴν ὁποίαν παρήγαγον οἱ μαῦροι ἡγεμόνες καὶ οἱ ἰσπανοὶ βασιλεῖς διετήρησαν μετ' ἐπιμελείας, ἠύξησαν μάλιστα αὐτὴν καὶ ἐφύλαξαν ἀπὸ τῆς φθορᾶς μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν!